

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Ekonomikos ir finansų sektoriaus raida: ar antroji metų pusė bus geresnė už pirmąją?

Simonas Krėpšta

Lietuvos banko valdybos narys

2023 m. rugsėjo 28 d.

Kokia Lietuvos ekonominė sveikata?

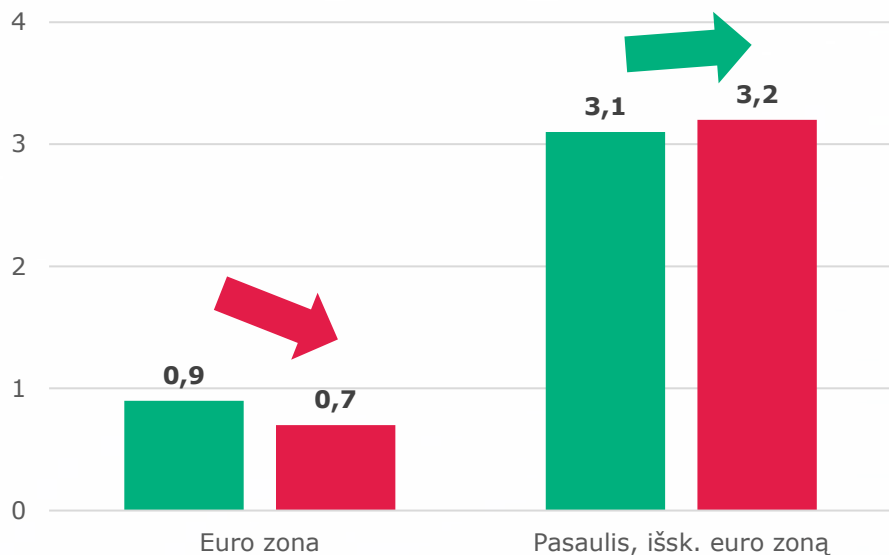

Pasaulio ekonomika buksuoja, euro zonos prognozės peržiūrimos žemyn

Realiojo BVP augimo prognozė

2023 m.

Procentai, pokytis per metus

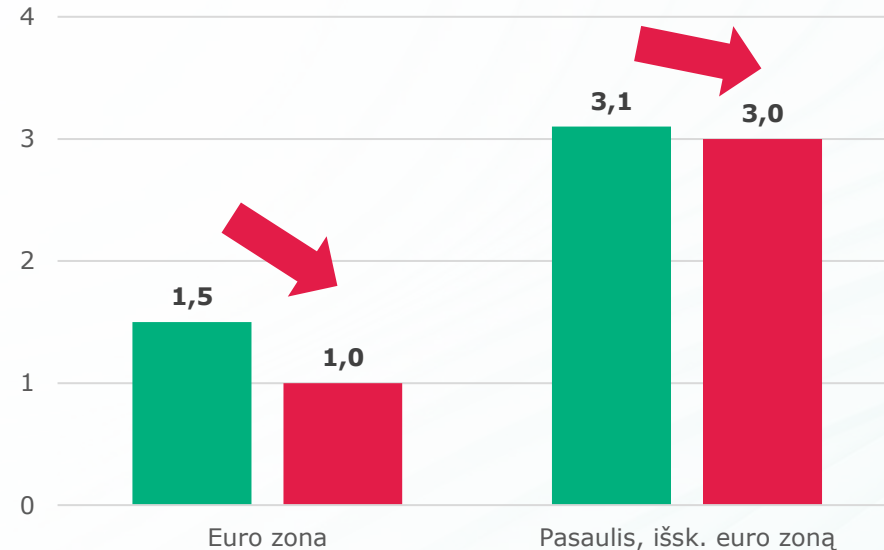

■ 2023 m. birželio mėn.
■ 2023 m. rugsėjo mėn.

Šaltinis: ECB.

2024 m.

Procentai, pokytis per metus

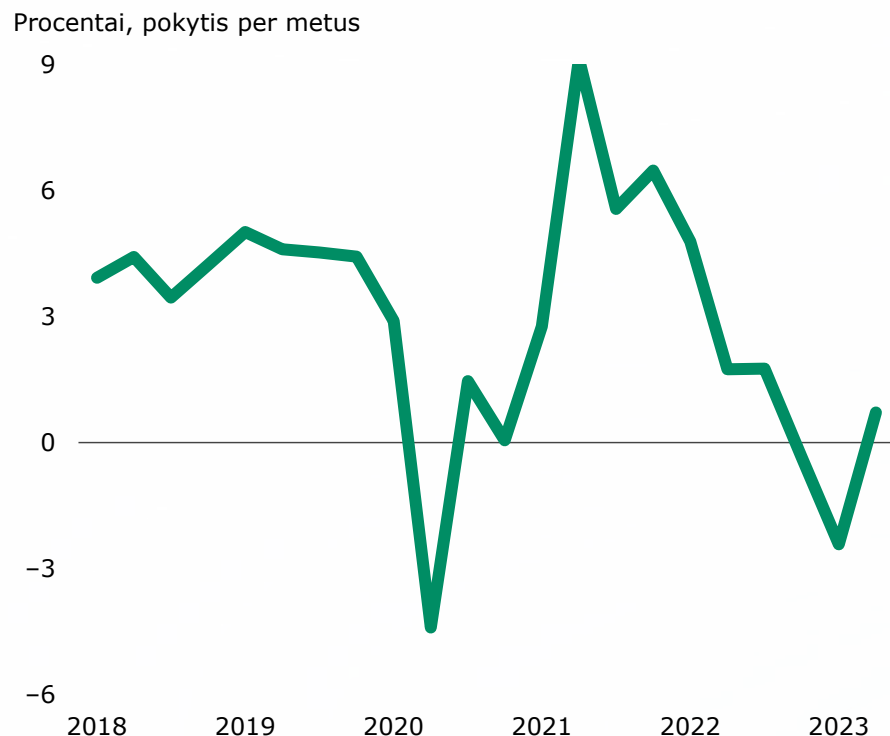

■ 2023 m. birželio mėn.
■ 2023 m. rugsėjo mėn.

Šaltinis: ECB.

Lietuvos ūkio aktyvumas vis dar žemas

Realusis BVP

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Pokyčiai pagrindinėse ūkio šakose

- **Pramonės** produkcija **4,5% mažesnė** nei prieš metus

- **Vidaus prekyba** **1,8% mažesnė** nei prieš metus

- **Statybos** darbų atlikta **7,6% daugiau** nei prieš metus

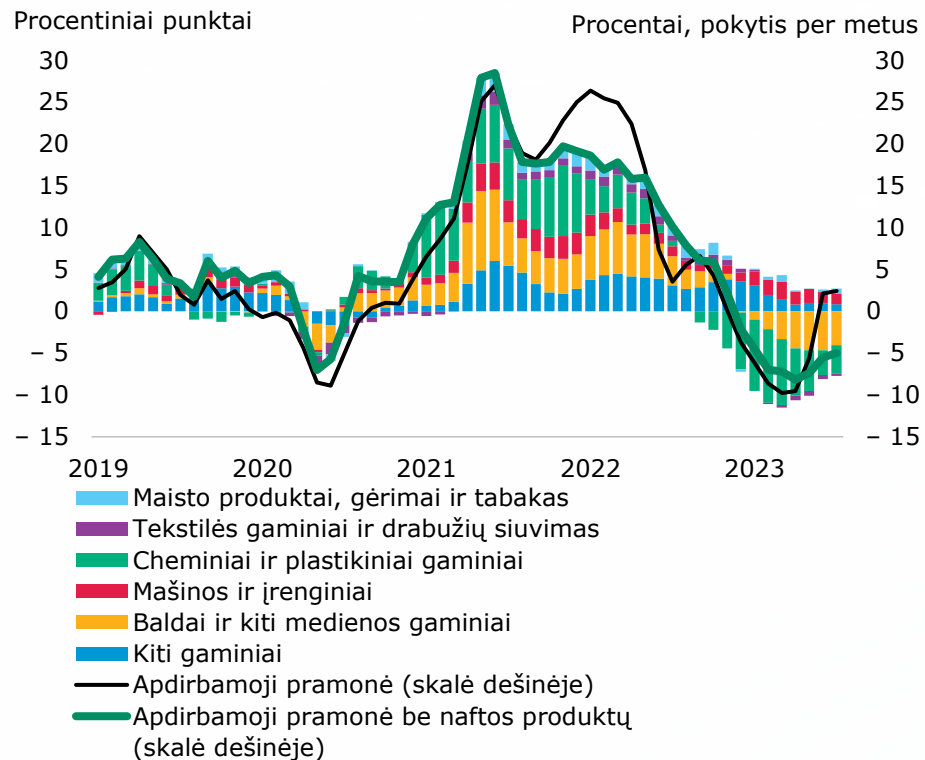
- Krovinių apyvarta **transporto** sektoriuje **9,9% didesnė** nei prieš metus

- **Tačiau augantys sektoriai 2023 m. neatsvers kitų veiklų kritimo**

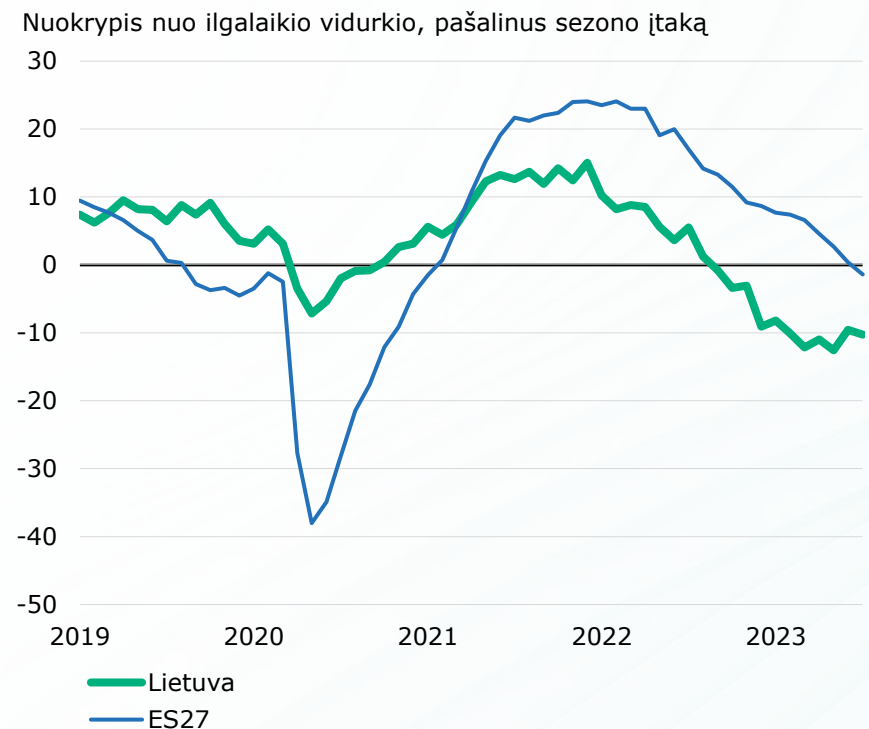
Pramonininkų nuotaikos prastos – gamyba susitraukė, greito atsigavimo nesitiki

Pramonės produkcija

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Produkcijos užsakymai pramonėje

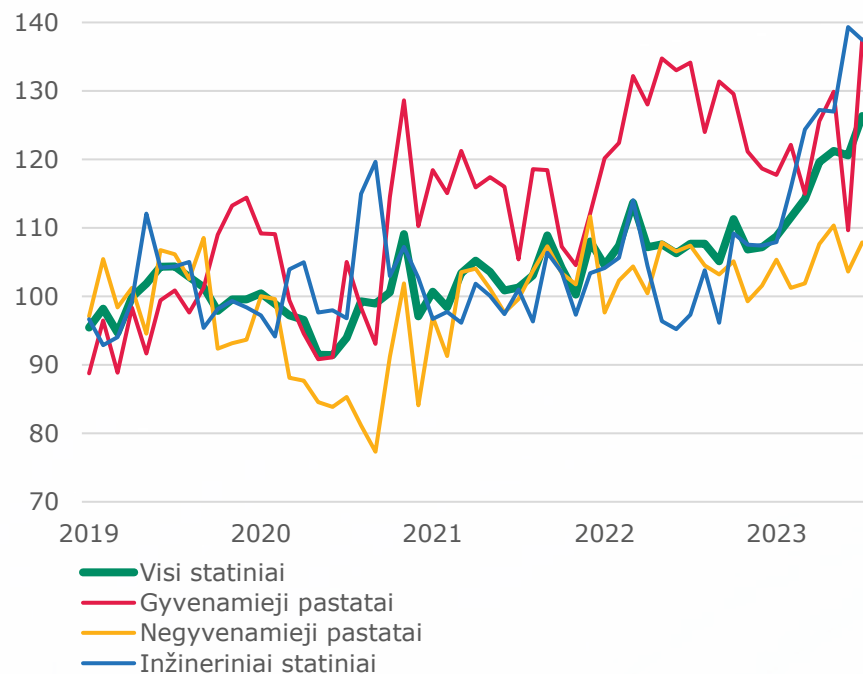

Šaltiniai: EK (apklausų duomenys) ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Geriau sekasi statybos ir transporto sektoriams

Atlikti statybos darbai

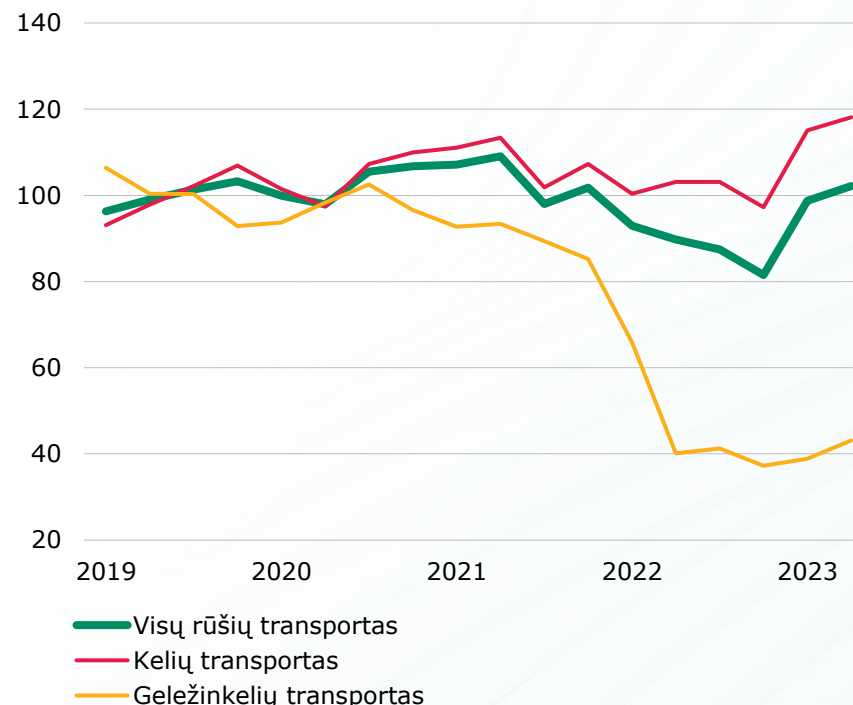
Indeksas, 2019 m. = 100, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką, realūs dydžiai

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Transporto veiklos aktyvumas (krovinių apyvarta)

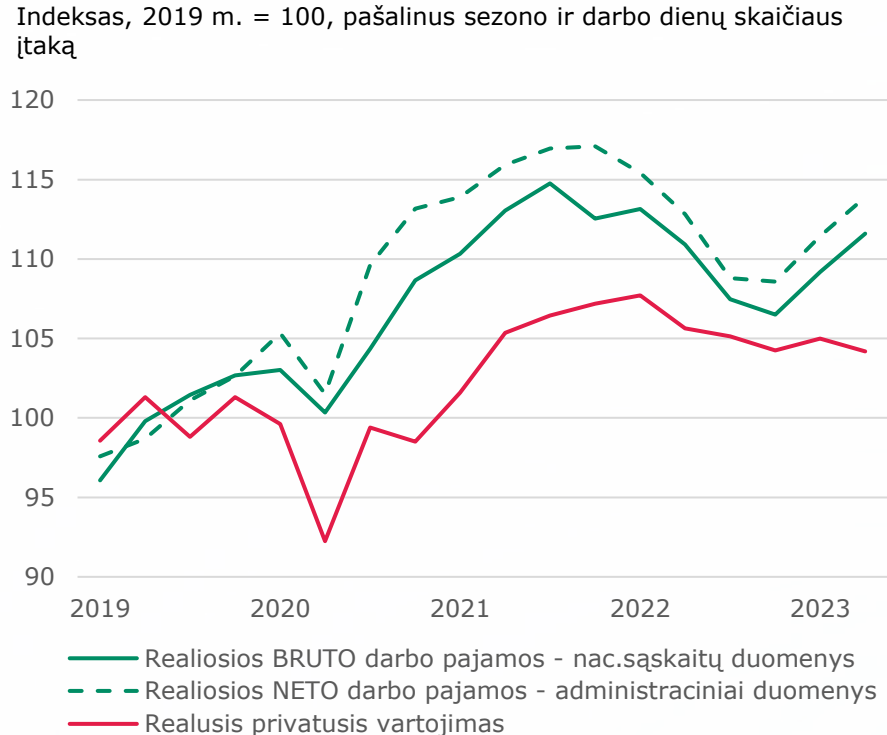
Indeksas, 2019 m. = 100, pašalinus sezono įtaką

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Realiosios darbo pajamos auga, vartojimas – dar ne

Realiosios darbo pajamos ir realusis privatusis vartojimas

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

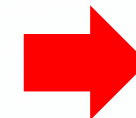
Pokyčiai per pusmetį

- **Nominaliosios darbo pajamos:** +6,7 %
- **Vartojimo kainos:** +1,8 %
- **Realiosios darbo pajamos:** +4,8

- **Gyventojų vartojimas:** -0,1 %

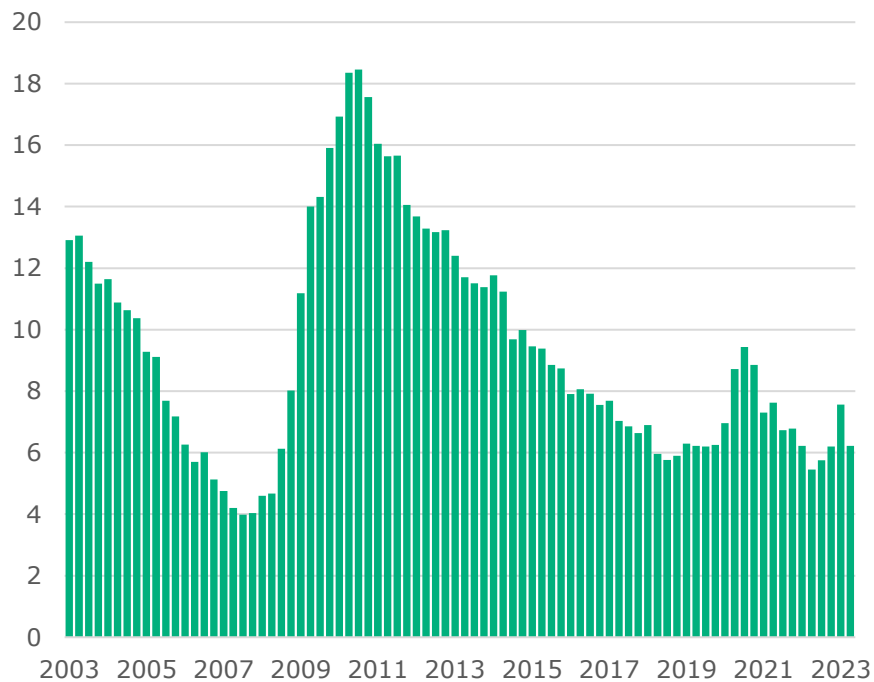
- **Gyventojai atsargūs, daugiau vartoti neskuba**

Padėtis darbo rinkoje gera: nedarbas – žemumose, mažėja visose gyventojų grupėse

Nedarbo lygis

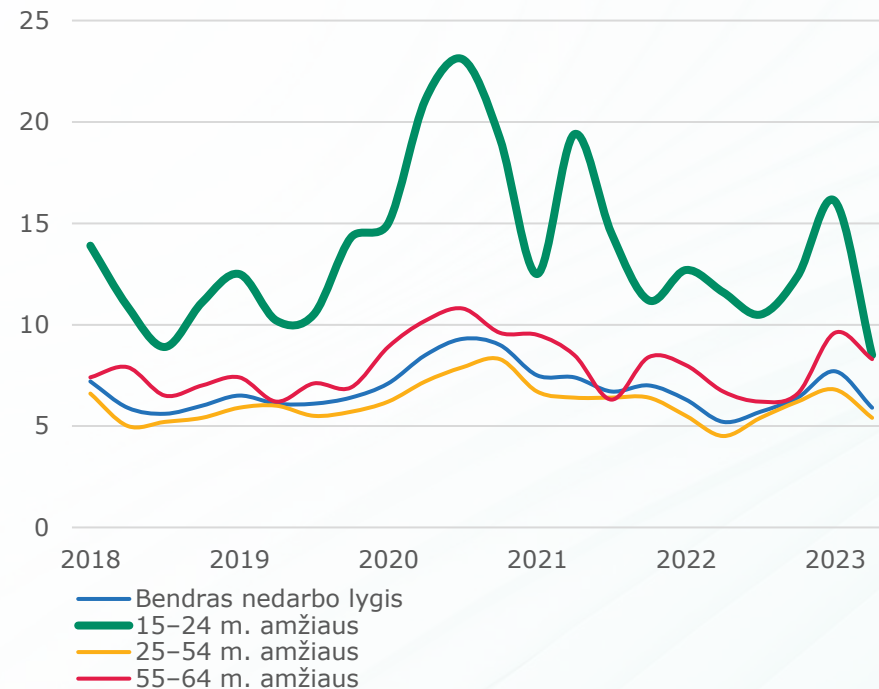
Procentai, pašalinus sezono įtaką

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Nedarbo lygis įvairiose amžiaus grupėse

Procentai

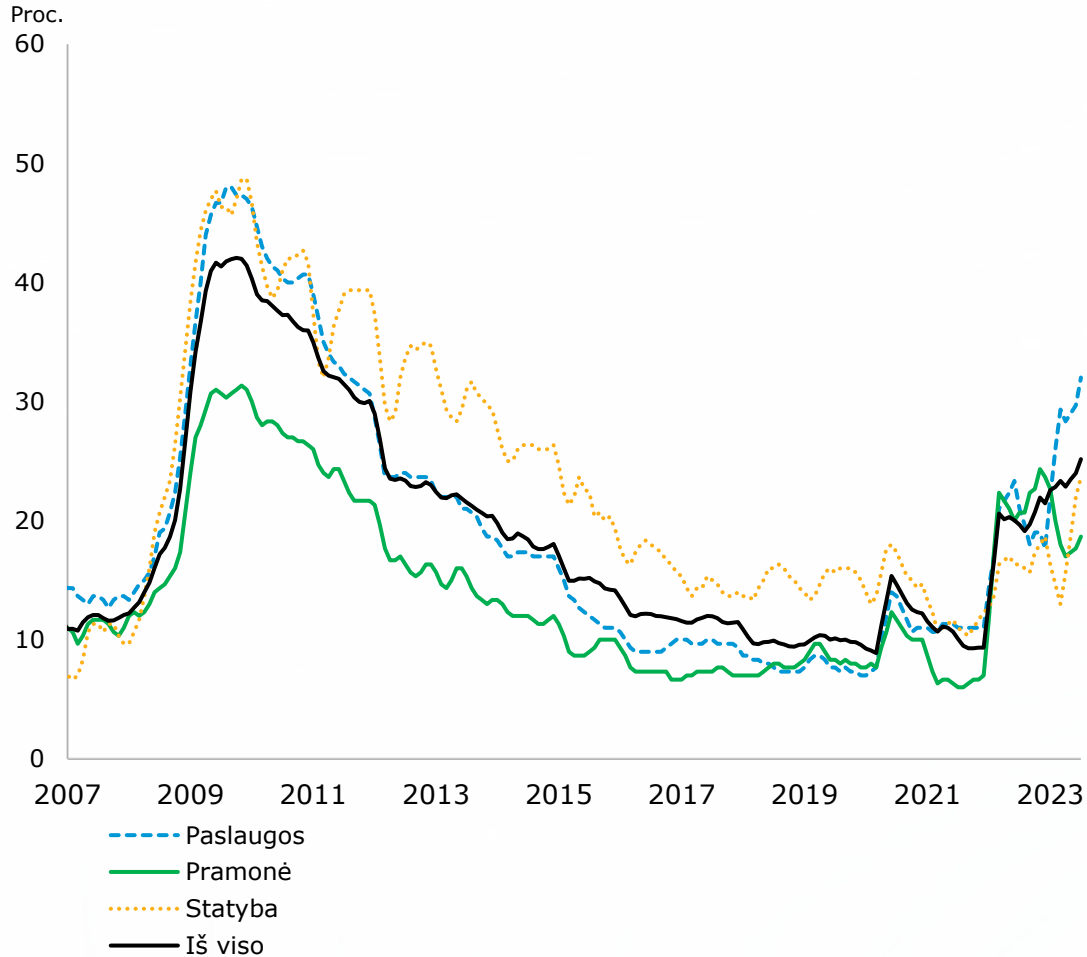
Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Padidėjusi dalis įmonių jaučia finansinį stresą, bet situaciją švelnina aukštas pastarųjų metų pelningumas

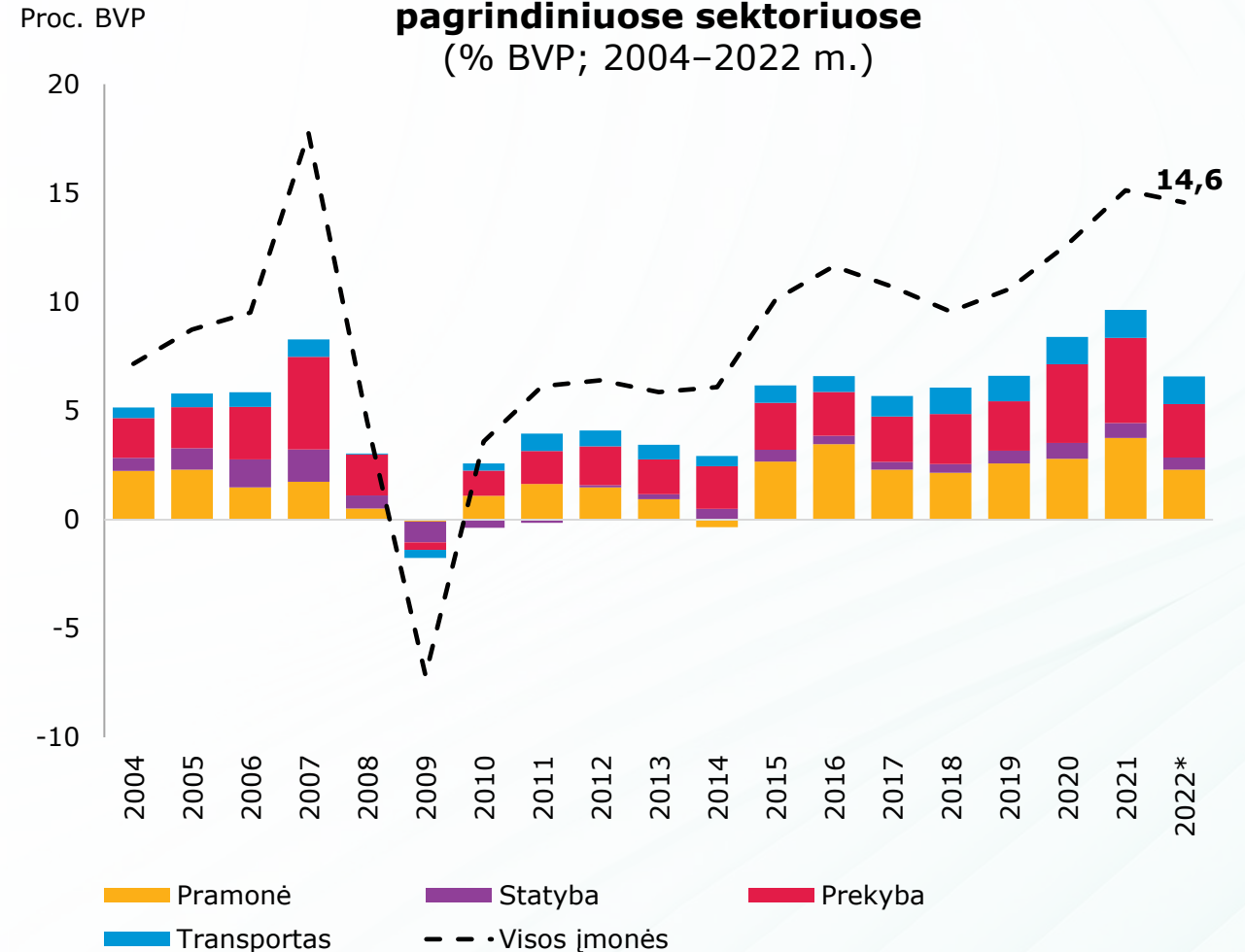

Finansinius sunkumus patiriančios įmonės
(2007 01–2023 07, 3 mėn. vidurkis)

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Įmonių grynasis pelnas pagrindiniuose sektoriuose
(% BVP; 2004–2022 m.)

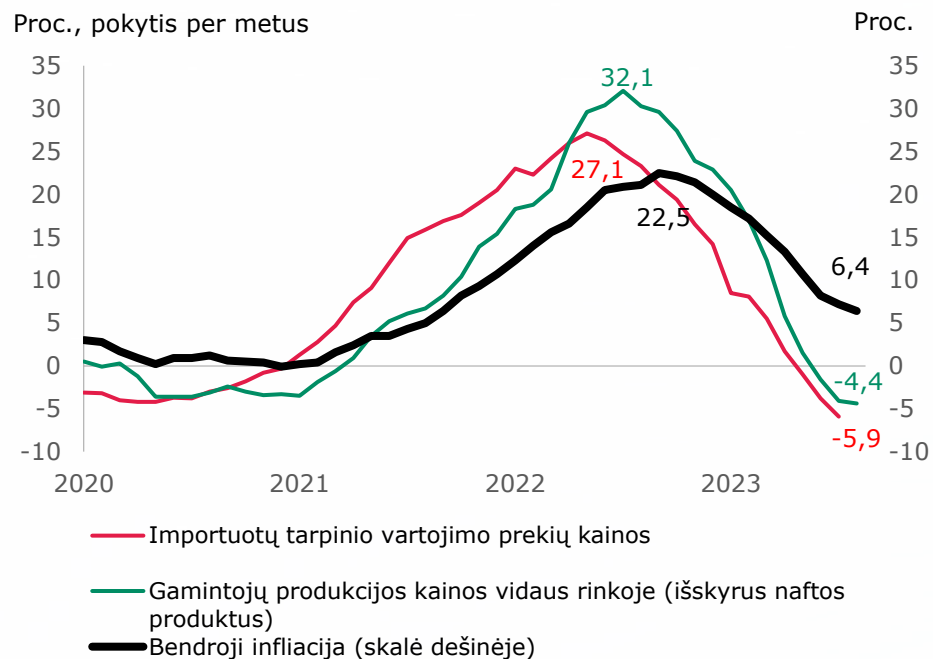

Šaltinis (2004–2021 m. duomenims): Valstybės duomenų agentūra

*Pastaba: 2022 m. duomenys netikslūs, apskaičiuoti iš įmonių mikroduomenų

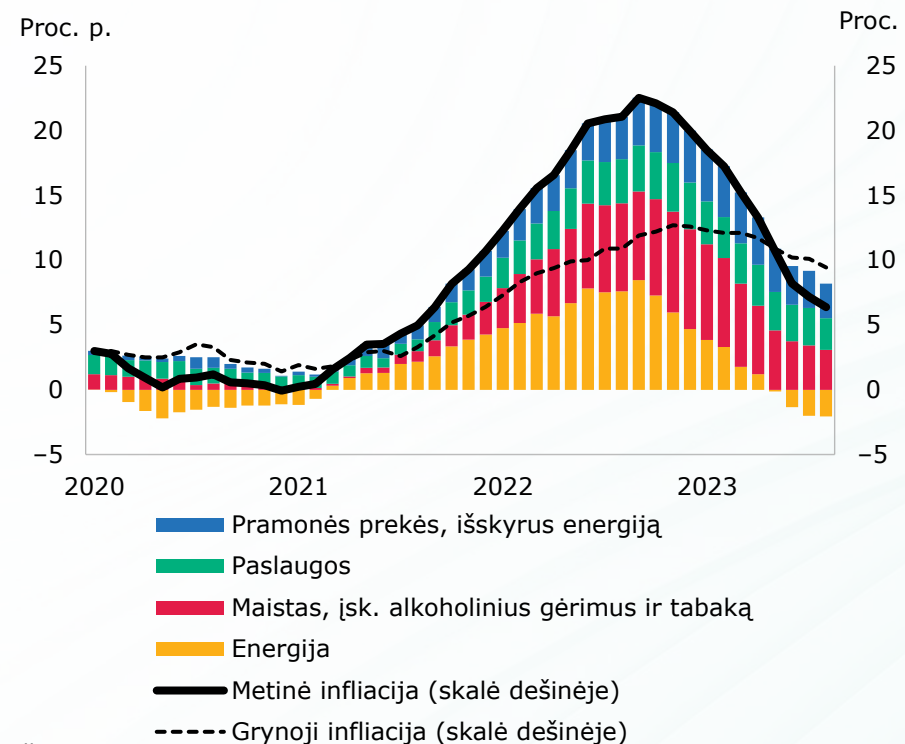
Infliaciją ateityje labiausiai veiks paslaugų kainos

Importuotų, gamintojų prekių kainų pokyčiai ir bendroji infliacija

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
Pastaba: naujausi duomenys – rugpjūčio mėn. (importuotų prekių kainų – liepos mėn.)

Metinė infliacija ir jos kaitos veiksniai

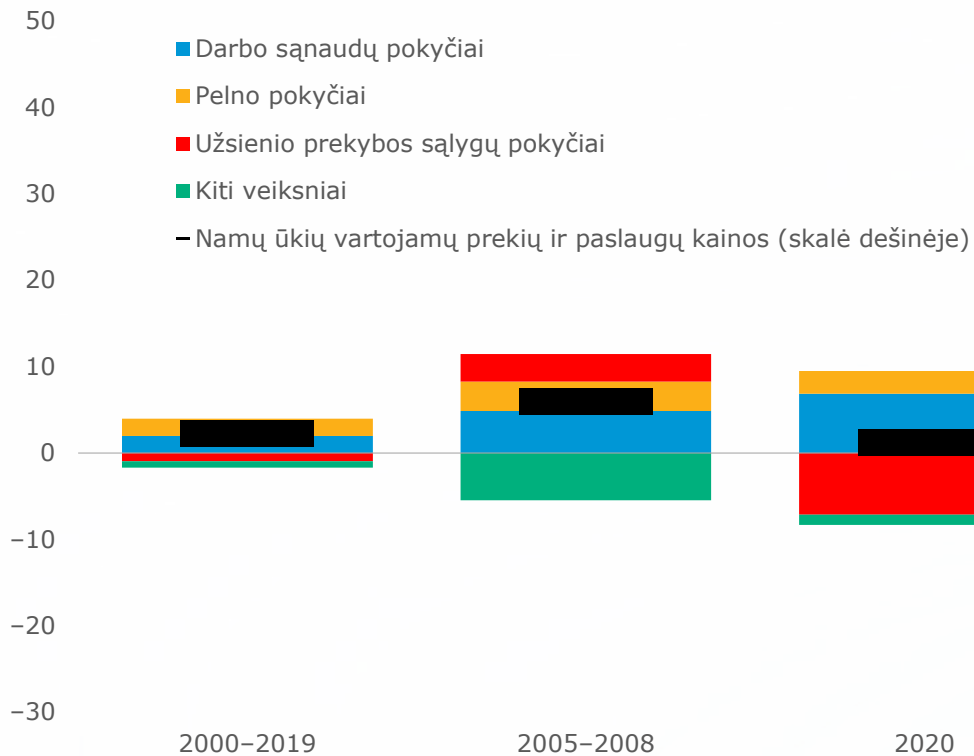
Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Įmonių pelnų augimas prisidėjo prie kainų šuolio Lietuvoje

Namų ūkių vartojimo kainų raida ir kaitos veiksniai

Procentiniai punktai

Procentai, pokytis per metus

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

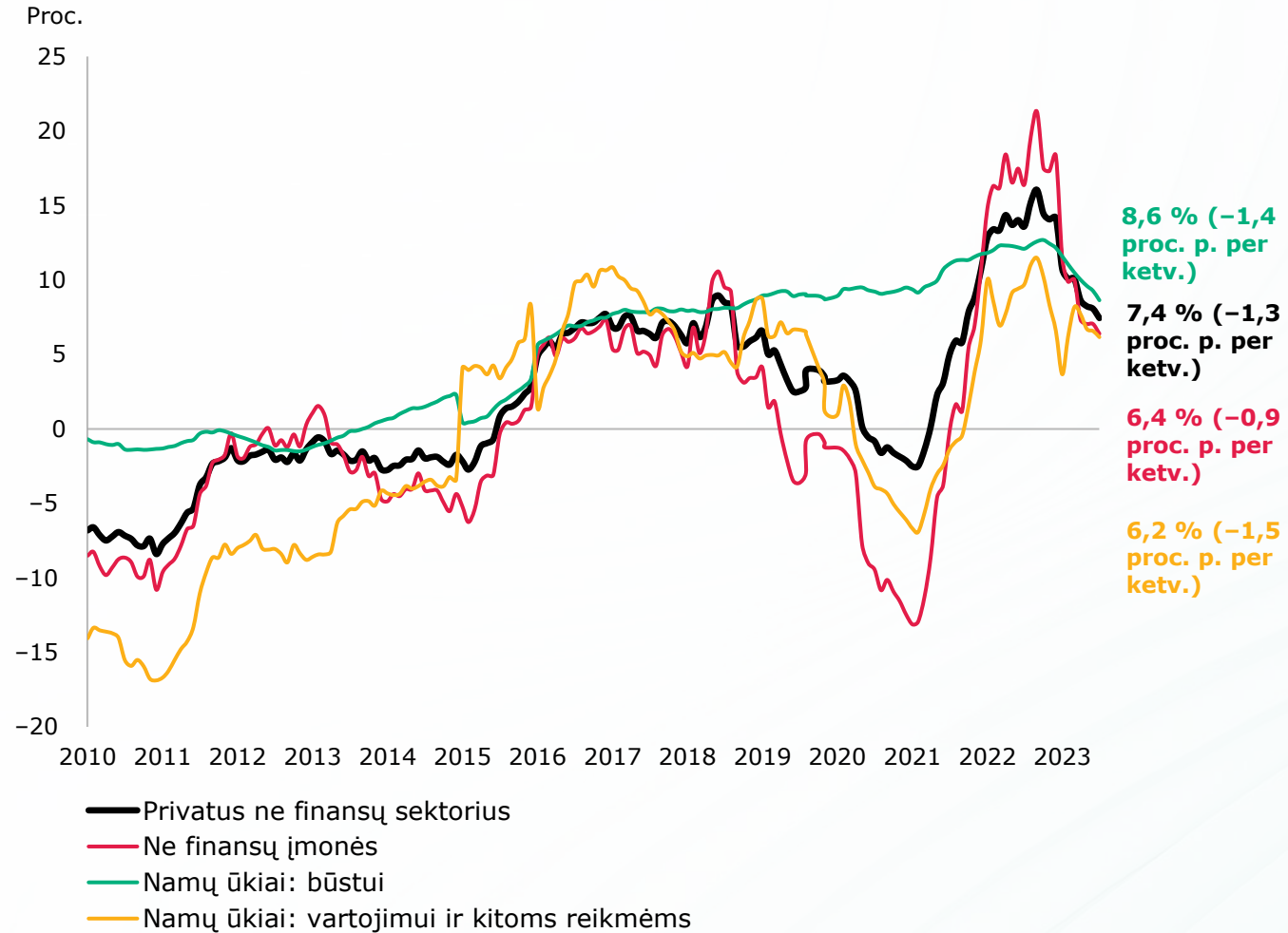
Finansų ir NT sektorių raida

Namų ūkių ir įmonių paskolų nominalus augimas lėtėja, bet išlieka vienas sparčiausių ES

Metinis PFĮ paskolų portfelio augimas
(2010 01–2023 07)

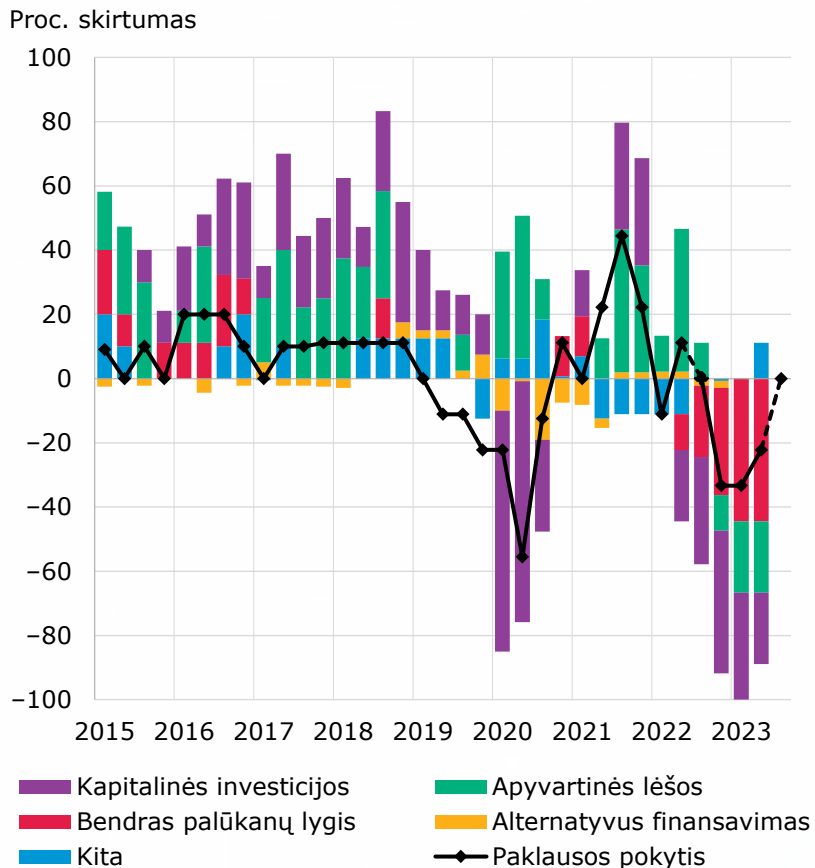

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Bankų apklausa: paklausa kreditui mažėja, tačiau turėtų stabilizuotis

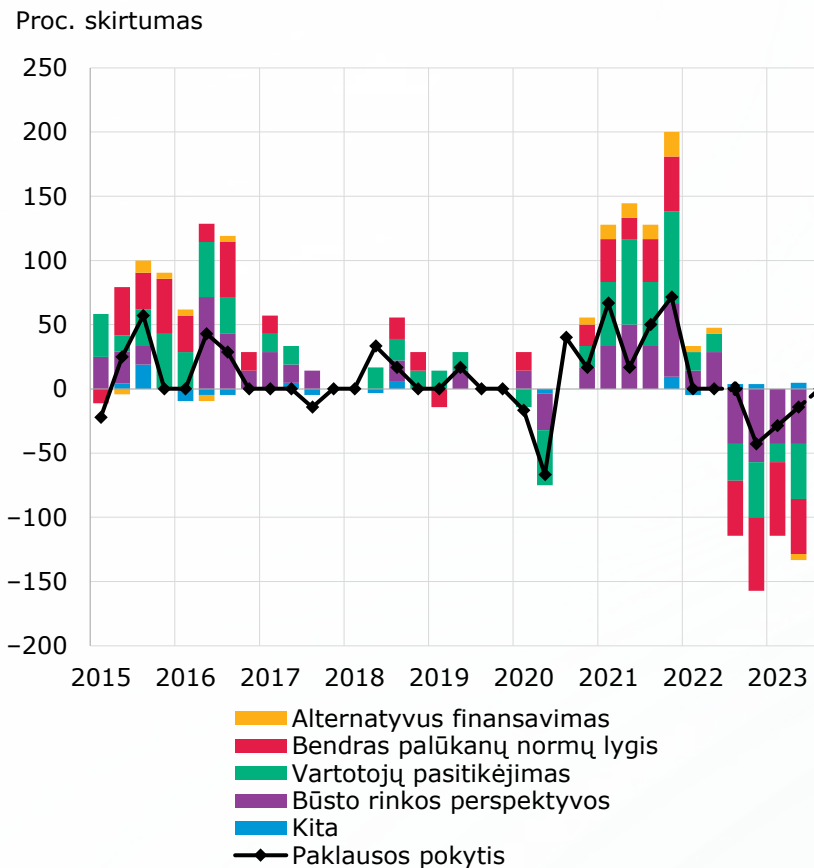

Ne finansų įmonių paskolų paklausos pokyčio veiksniai (2015–2023 m. II ketv.)

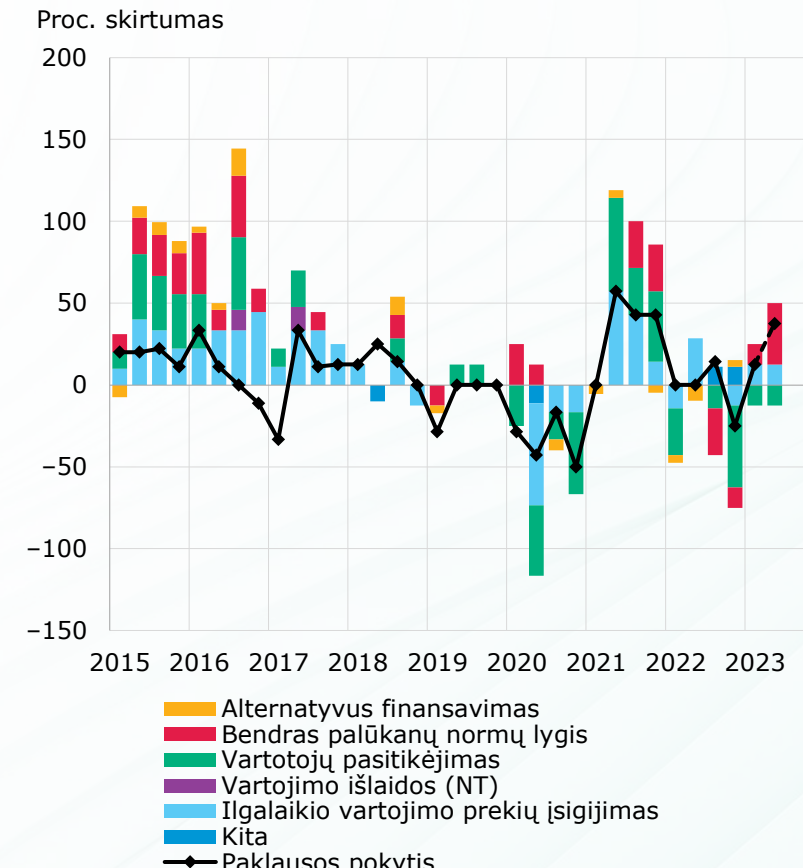
Šaltiniai: Bankų apklausa ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Būsto paskolų paklausos pokyčio veiksniai (2015–2023 m. II ketv.)

Šaltiniai: Bankų apklausa ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Vartojimo paskolų paklausos pokyčio veiksniai (2015–2023 m. II ketv.)

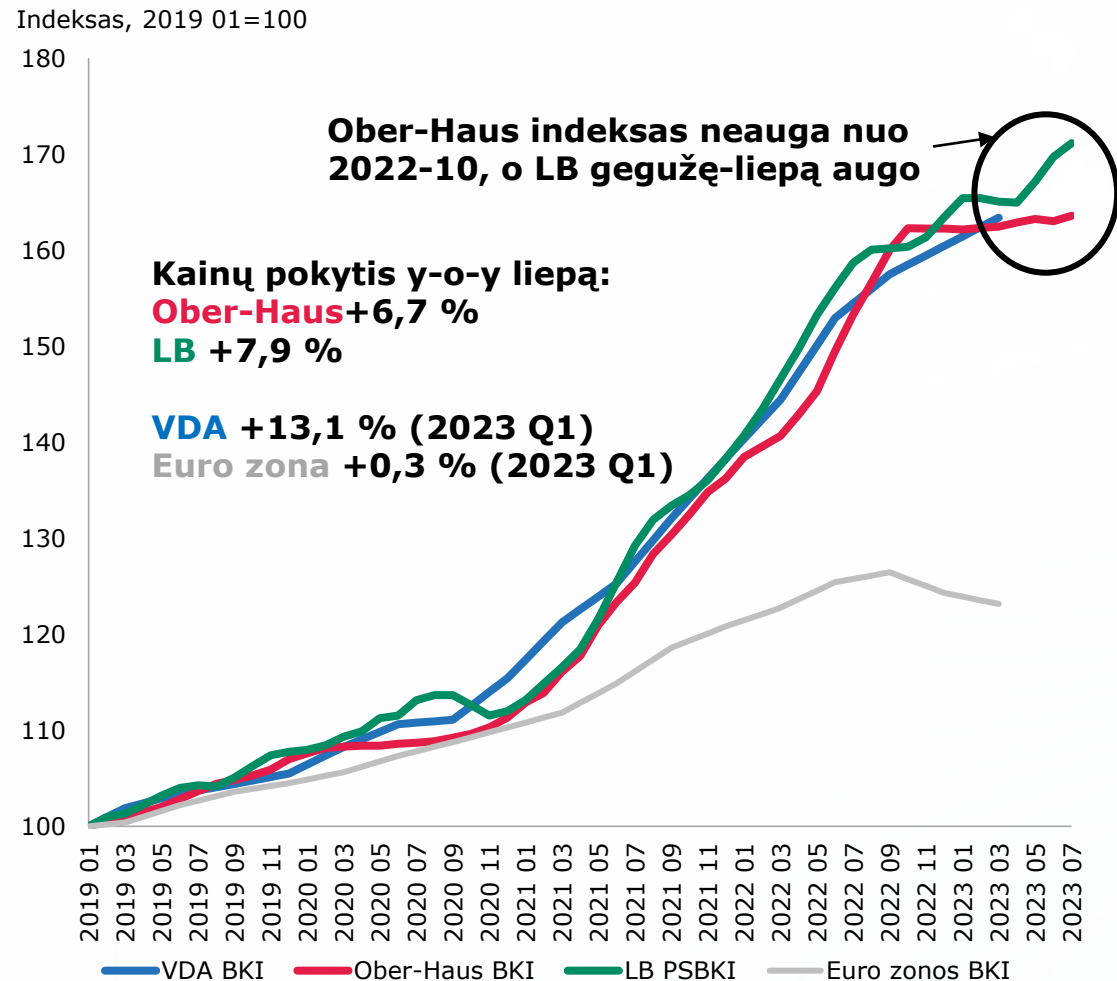

Šaltiniai: Bankų apklausa ir Lietuvos banko skaičiavimai.

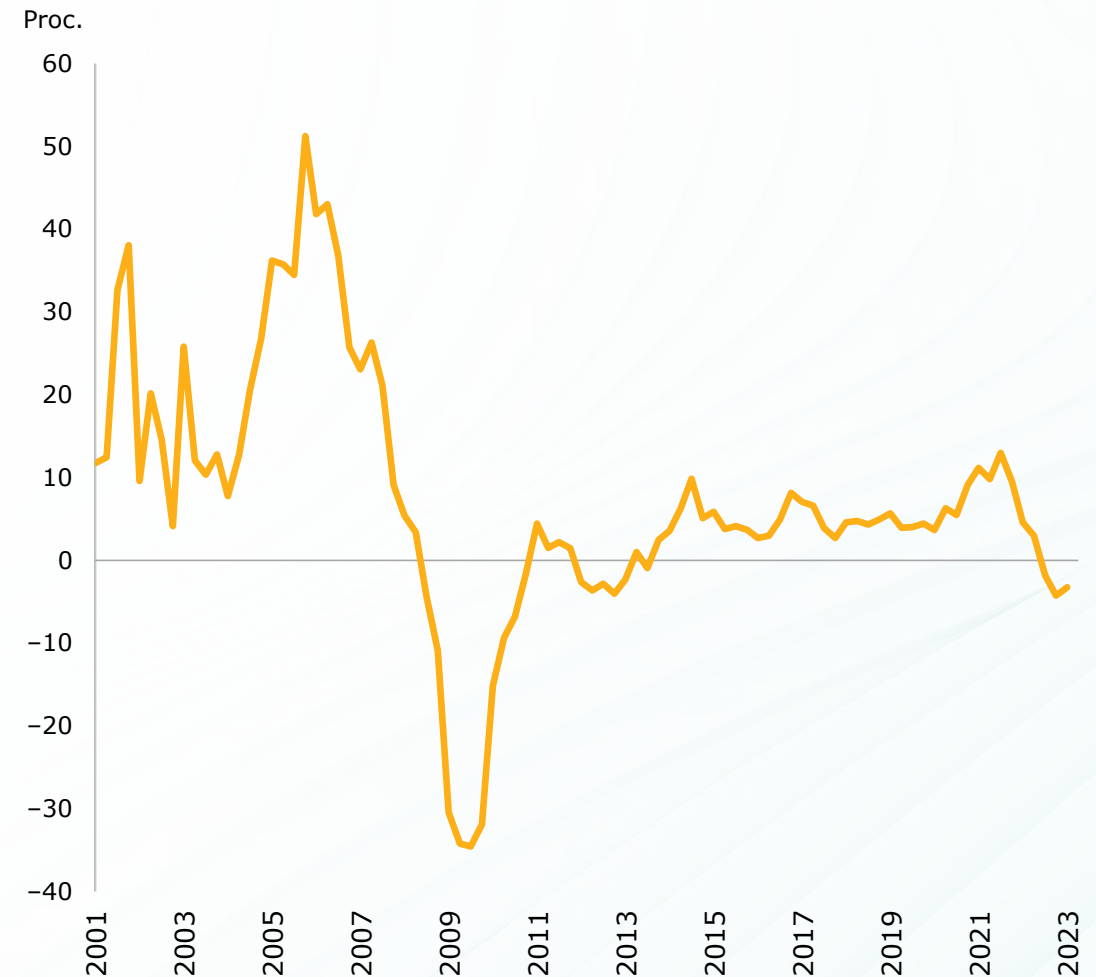
Nominalusis būsto kainų augimas toliau lėtėja, o realusis augimas yra neigiamas

Būsto kainų indeksai

Šaltiniai: VDA, Ober-Haus ir Lietuvos bankas.

Realiujų būsto kainų metinis pokytis

Šaltinis: Lietuvos banko skaičiavimai.

Ekonomikos prognozės

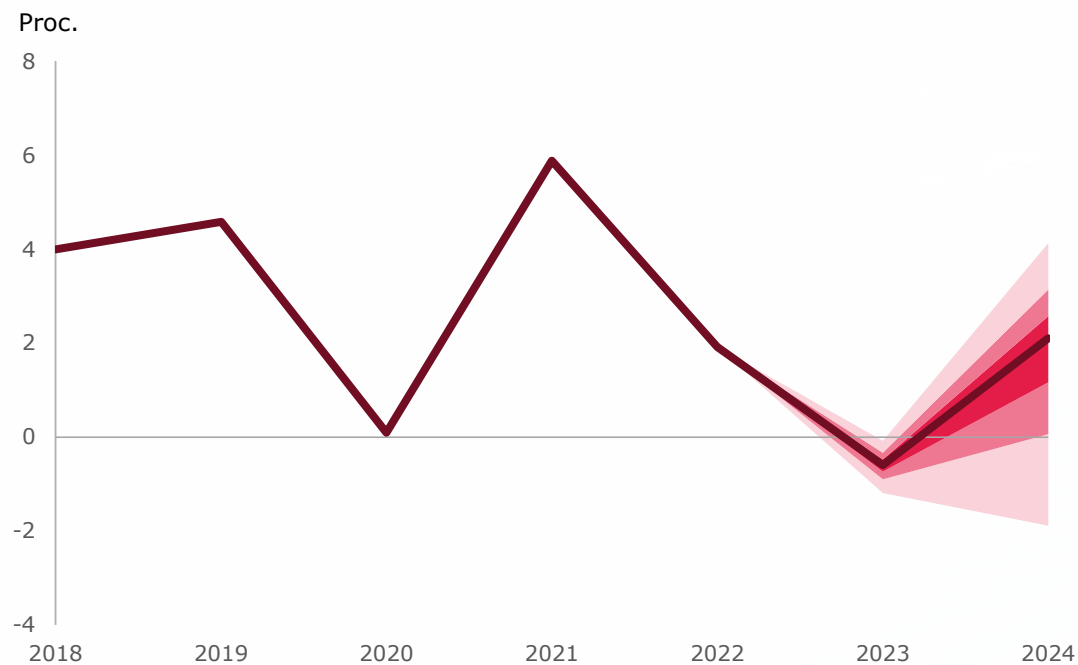
Ūkio raidos prognozės: atsigavimas atidėtas, bet ne atšauktas

	2023 m. rugsėjis (2023 m. birželis)		
	2022	2023*	2024*
Ekonominis aktyvumas (% , pokytis per metus)			
Realusis BVP	1,9	-0,6 (-1,3)	2,1 (2,7)
Privatusis vartojimas	0,5	-0,4 (0,4)	2,7 (3,2)
Valdžios sektoriaus vartojimas	0,5	0,4 (-0,2)	0,0 (0,0)
Investicijos	2,6	6,7 (6,3)	3,3 (3,6)
Eksportas	11,9	-2,4 (-3,0)	2,4 (2,9)
Importas	12,4	-4,3 (0,0)	3,1 (3,1)
Darbo rinka			
Nedarbo lygis (%)	5,9	6,7 (7,8)	6,5 (7,5)
Užimtumas (% , pokytis per metus)	5,1	-0,4 (-1,3)	-0,6 (0,1)
Kainos ir sąnaudos (% , pokytis per metus)			
Darbo užmokestis	13,3	12,4 (11,1)	9,8 (9,3)
SVKI	18,9	8,8 (8,9)	2,6 (2,7)

Šaltiniai: ECB, Eurostatas, Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
* Prognozė

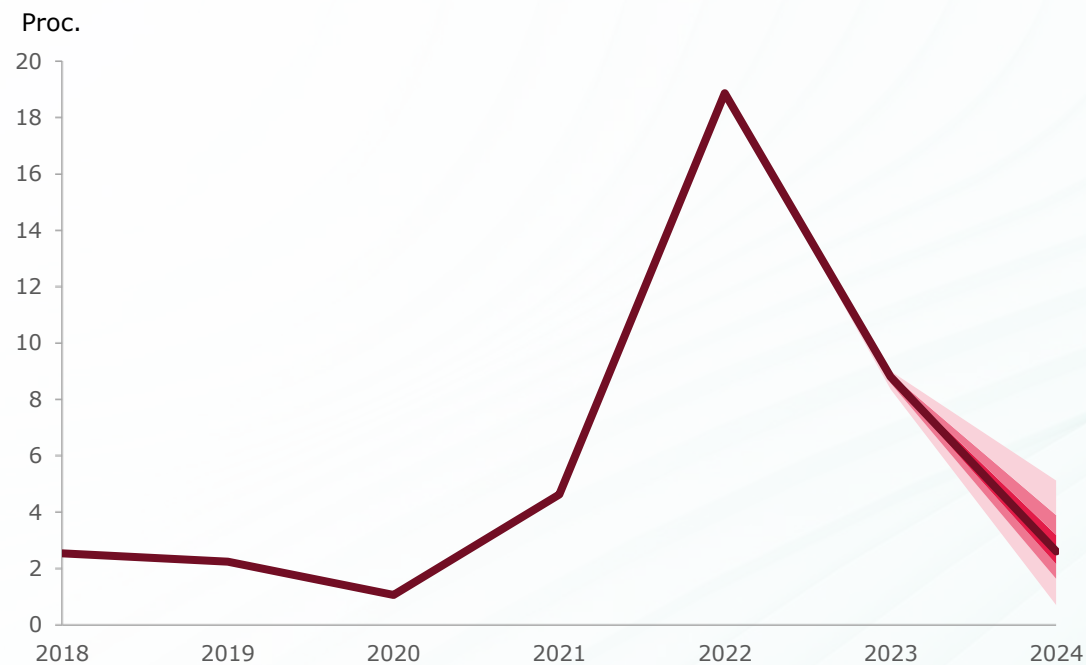
Prognozių neapibrėžtumas išlieka didelis

Realiojo BVP raida ir prognozės

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Inflacijos raida ir prognozės

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Mokėjimo paslaugų kokybės gerinimas

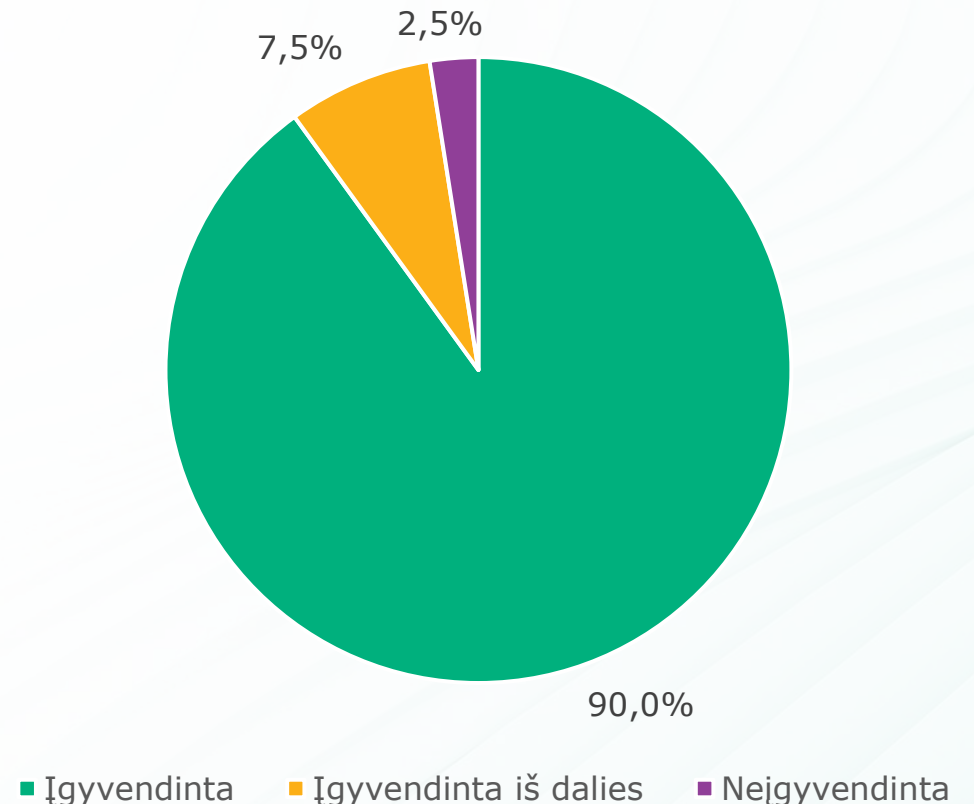
Lietuvos banko rekomendacijos dėl klientų patirties gerinimo

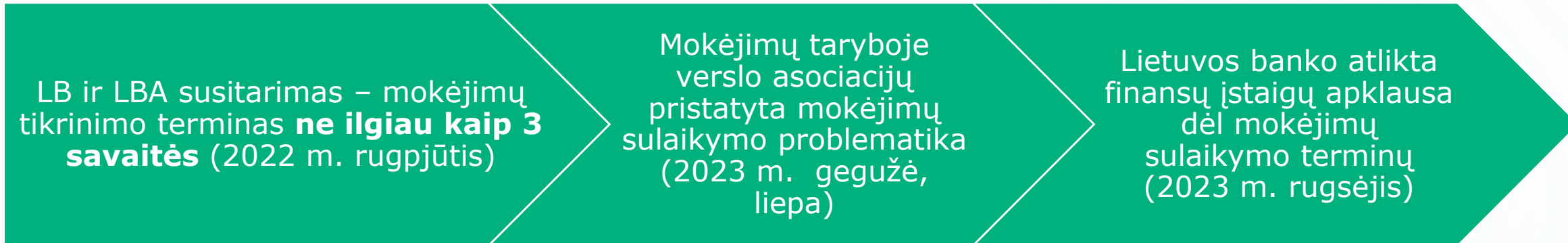
Lietuvos banko rekomendacijos finansų įstaigoms (2022 m. spalį)

- Komunikacijos su klientais gerinimas
- Supaprastintas kliento pažinimo informacijos teikimas
- Mokėjimų sulaikymas
- Mokėjimų atšaukimo/atsekimo procedūrų tobulinimas
- Sukčiavimų prevencija ir klientų švietimas
- Klientų aptarnavimo fizinėse vietose gerinimas
- Mokėjimų įvykdymo užtikrinimas, kai mokėjimai vykdomi pasitelkiant bankus korespondentus
- Sąskaitų uždarymas – kraštutinė rizikos valdymo priemonė

Finansų įstaigų atitiktis Lietuvos banko rekomendacijoms (2023 m. rugpjūtis)

Mokėjimų sulaikymo terminai

Bankų apklausos rezultatai (2023 m. I pusm. mokėjimų sulaikymai)

Dėl tarptautinių sankcijų įgyvendinimo

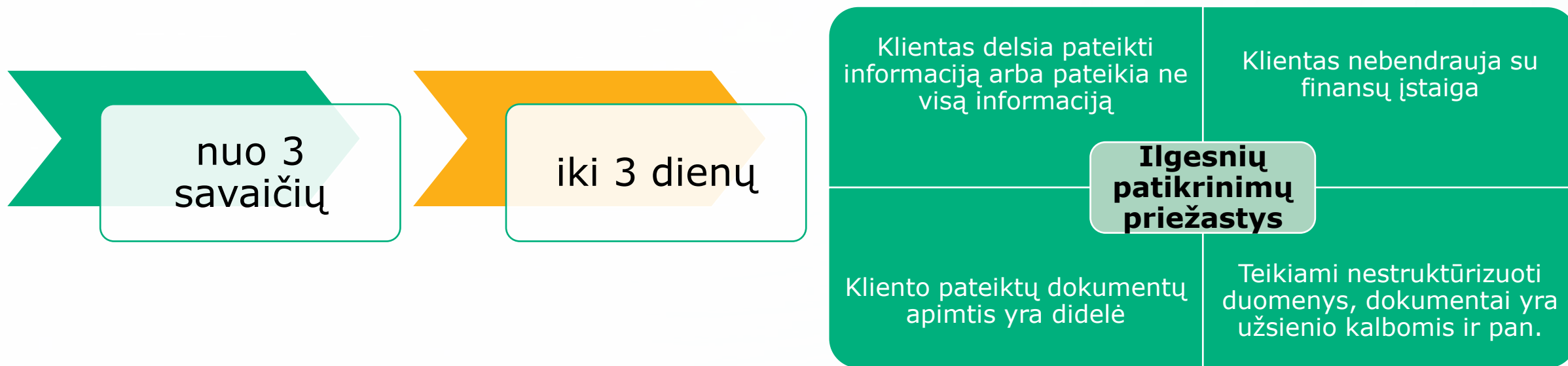
- 0,6 proc.** Sulaikyta mokėjimo operacijų
- 97 proc.** Mokėjimo operacijų buvo įvykdyta atlikus sulaikytos mokėjimo operacijos patikrinimą
- 98 proc.** Sulaikytų mokėjimo operacijų patikrinima per 3-5 darbo dienas

Dėl PPTFPĮ reikalavimų įgyvendinimo

- 0,4 proc.** Sulaikyta mokėjimo operacijų
- 92 proc.** Mokėjimo operacijų buvo įvykdyta atlikus sulaikytos mokėjimo operacijos patikrinimą
- 98 proc.** Sulaikytų mokėjimo operacijų patikrinima per 3-5 darbo dienas

Lietuvos bankas: mokėjimų patikrinimų terminas trumpėja nuo 3 savaitių iki 3 dienų

Sustabdytų mokėjimų dėl tarptautinių sankcijų tikrinimo terminas **sutrumpėjo**

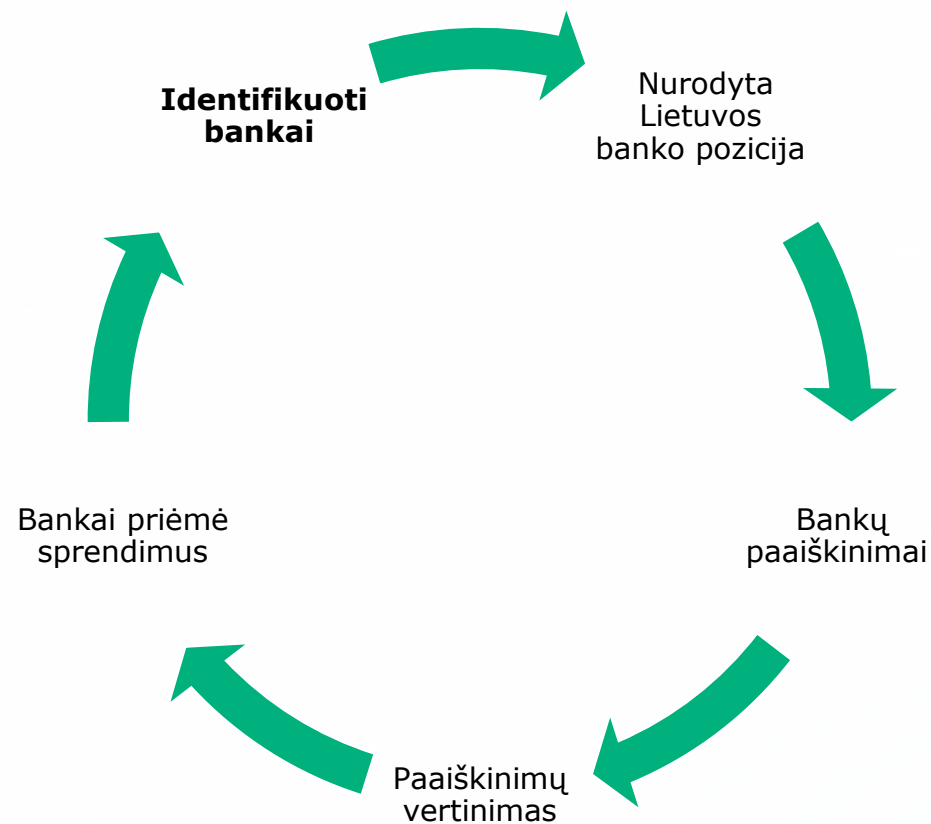

SVARBU: finansų įstaigai pateikti informaciją ar mokėjimams įvertinti reikalingus dokumentus kuo operatyviau ir tokio detalumo ir apimties, kaip yra prašoma.

Lietuvos banko viešas pranešimas: [Lietuvos bankas: mokėjimų patikrinimų dėl sankcijų terminas trumpėja nuo 3 savaitių iki 3 dienų | Lietuvos bankas \(lb.lt\)](#)

Mokestis už sustiprintą klientų stebėseną

Lietuvos banko veiksmai

Rezultatas:
 mokesčio už klientų sustiprintą stebėseną bankai atsisakė

Bendradarbiauti su finansų įstaiga

Kreiptis paaiškinimų į finansų įstaiga

Svarbu!

Sėkti informaciją interneto svetainėse

Kreiptis konsultacijos ir teikti skundus

Dėkoju už dėmesį!

Lietuvos banko kontaktai:

Adresas: Totorių g. 4, LT-01121 Vilnius (korespondencijai)

El. paštas: info@lb.lt

Konsultacijos telefonu: +370 800 50 500 (nemokama informacinė linija)

Prašome dokumentus teikti el. paštu info@lb.lt arba per <https://epristatymas.lt/>